

Forblad

Byggeforskning - Videnskab eller brevkasse?

-

Tidsskrifter

Arkitekten 1947, Ugehæfte

1947

Typografstrejke eller ikke Typografstrejke — Jorden roterer sindigt videre, tilsyneladende aved-om. Ogsaa indenfor vort eget Fagomraade sker der nogenlunde lige meget, hvadenten vi faar det registreret til Morgenkaffen eller ej. Hvad der har fundet Sted af mere væsentlig Art, er vi jo alligevel kommet under Vejr med paa den ene eller den anden Maade.

Paa den anden Side udløser de nøgne Fakta ikke altid den Interesse, som Begivenhederne maaske har Krav paa. Efter Strejken maa det derfor bl. a. blive Fagpressens Opgave at repetere en Del betydningsfuldt Stof, som ikke er tjent med blot at være taget til Efterretning. Den positive Drøftelse, som formidles gennem Blade og Tidsskrifter, har i mange Tilfælde afgørende Indflydelse paa, hvordan Tingene føres ud i Livet. Ikke mindst Fagpressen bidrager til en Vexelvirkning mellem Idé og Praxis, som ikke kan undværes.

*

En af de Ting, der i Strejkemaanederne stilfærdigt blev til Virkelighed, var *Loven om Byggeforskningsinstituttet*. Det er en Sag, der baade for Byggeriet og Arkitekterne staar paa en fremskudt Plads. Den kan ikke lade sig nøje med, at vi veltilfredse konstaterer en heldig Fødsel. Arkitektstanden — Barnets Fader — har et Medansvar, som vejer særlig tungt under den første Opvækst. Derfor er det med fuld Ret, at denne Sag sættes paa første Side, nu da vort Tidsskrift igen dukker frem.

Der er næppe Grund til at kommentere Forhistorien. Heller ikke Lovforslaget som saadant — det har i alle Maader faaet en Udformning, som er i Overensstemmelse med Arkitekternes Synspunkter og Forhaabninger. Interessen bør nu først og fremmest knytte sig til den Maade, Forslaget føres ud i Livet paa. Vil Byggeforskningsinstituttet kunne opfylde ikke alene Fagfolks Forventninger, men ogsaa Politikernes? Det er ikke uvæsentligt, om de føler, at det var med fuld Føje, de gik med til at gennemføre Loven. Man maa ikke glemme, at det vel, ret beset, er første Gang Rigsdagen er gaaet ind for en Sag, hvis Hovedlinie er Udtryk for en Anerkendelse og Styrkelse af *det planlæggende Arbejde*.

Arkitekterne gør vist klogt i fra Starten at pege paa, at denne Sag fra Politikernes Side tilsyneladende omfattes med altfor naive og optimistiske Forestillinger. Det er Gang paa Gang kommet til Udtryk, at man i Byggeforskningsinstituttet mener at have fundet et overmenneskeligt Organ, som med pavelig Fuldkommenhed kan udlægge alle dunkle Punkter indenfor Byggeriets Omraade. Man aner en blind Tro paa, at fra og med Lovens Vedtagelse vil alle Spørgsmaal kunne besvares her ligesaa expedit som i en Damebrevkasse, naar Svarporto vedlægges.

Denne altfor enkle Opfattelse af Byggeforskningsinstituttets Idé og Arbejdsmaade er uheldig og farlig for dets Fremtid. Men det er ikke saa mærkeligt, at

den er vokset frem hos Ikke-Fagfolk. Byggeri er en saa kompliceret Proces, at Politikerne altid har staaet lidt hjælpeløse, naar Lovgivningsarbejdet kom indenfor Omraadet. De har savnet enkle og klare Forudsætninger at tage Stilling til. De føler Forpligtelsen til at regulere Myretuen, men det generer dem, at ingen Djævel tilsyneladende kan se Lovmæssigheden i det, der foregaar.

Det er i Byggeforskningens Interesse at faa fjernet de Illusioner, som knyttes til det fremtidige Arbejde. Man maa gøre sig klart, at de guddommelige Svar man venter paa mange brændende Spørgsmaal, vil vise sig at være Orakelsvar. Det ligger i Forskningens Væsen, at den stykkevis maa samle sine Resultater og føje dem ind i en Helhed, der aldrig kan gøres helt færdig. Man kan ikke spørge den landbrugsfaglige Forskning, om man skal gaa ind for Udstykningen — men man kan faa Rede paa de tekniske Fordele og Mangler. Man kan ikke spørge Byggeforskningsinstituttet, om man skal bygge højt eller lavt — men man kan faa Rede paa de tekniske og økonomiske Forhold. *Politiske Spørgsmaal kan kun besvares ad politisk Vej*. Byggeri er baade et Spørgsmaal om Huse — og om Mennesker. Derfor kan Byggeforskingen aldrig naa til Bunds og hente entydige Svar paa Boligpolitikens Problemer. Men den kan skaffe et bedre Grundlag at træffe Afgørelserne paa. Større Krav maa Lovens Fædre ikke stille.

Utvivlsomt savner man Øje for den Skillelinie, der er mellem videnskabelig Forskning og saglig Udredning. Den sidste indkredser Emnet, ordner Stoffet, men heller ikke mere — den første derimod æder sig ind paa det, nedefra og Stykke for Stykke, og den naar aldrig igennem det. Det er muligt, at Byggeforskningsinstituttet maa følge begge Linier — men det er meget afgørende, at de, der skal udnytte Resultaterne, ikke udviser Skillelinien. Det er dobbelt farligt, hvis de, der fremskaffer Resultaterne, gør det. Byggeforskningsinstituttet bør tænke sig vel om, inden det giver sig til at køre med to Heste.

*

Tilbage bliver det meget vigtige Faktum, at en videnskabelig Forskning paa Byggeriets Omraade ikke bygges op paa en Studs. Fordi der vedtages en ny Lov, sætter Folk sig ikke pludselig ned og giver sig til at forske. Videnskab er et Kald, og Situationen er ikke den, at man nu skal til at fravriste det praktiske Erhverv en Række begavede Folk. Man kan skaffe Forskingen bedre Kaar og dermed fremme en frugtbar Udvikling — det er det hele.

Det er vel at mærke en Udvikling paa langt Sigt. Byggeriet er en næsten udyrket Mark for det videnskabelige Arbejde. Indenfor andre Videnskaber er der en aarhundredgammel Tradition. Den rivende Udvikling, som har præget moderne Videnskab, fatter man kun paa Baggrund af denne Kendsgerning. Det

er naivt at forestille sig, at Bygningsforskningen omgaaende vil blomstre, blot fordi man nu har givet den Borgerret. Rent ud sagt mangler vi næsten totalt Videnskabsmænd paa dette Omraade, og det vil derfor tage Generationer at bygge en Forskning op. Den skal skabes fra Bund. Den vil søge sig frem ad Veje, som ofte maa synes uden praktisk Værdi, og først efterhaanden vil Resultaterne kunne nyttiggøres i Praksis. Selv Atombomben forudsætter Aartiers „verdensfjern“ Atomforskning.

Moralen er den, at man ikke kan diktere en videnskabelig Forskning. Det er ikke en Automat, hvor man putter Pengene ind foroven og straks kan trække Gevinsten ud forneden. Den, der vil gøre den nye Lovs Status op efter et Par Aars Forløb, har misforstaaet det hele.